

Det sidste gidsel. Danskernes flugt fra Saddam Hussein og Golfkrigen

(<https://www.krigsvidenskab.dk/application/files/3416/1087/2587/det-sidste-gidsel.jpg>)
(<https://www.krigsvidenskab.dk/application/files/3416/1087/2587/det-sidste-gidsel.jpg>)

()

Titel: Det sidste gidsel. Danskernes flugt fra Saddam Hussein og Golfkrigen

Forfatter: Henrik Thomsen og Ole Sønnichsen

Forlag: Lindhardt og Ringhof

Diverse: 432 sider; Illustreret; Pris: 299,95 kr.

...

Anmelder: Simon Papousek

Rating: 4

...

Den 2. august 1990 invaderede Irak nabostaten Kuwait efter mistanke og anklage om, at Kuwait pumpede olie ud fra de irakiske olieletter i Rumaila. Dertil forlangte den irakiske diktator Saddam Hussein, at både Saudi Arabien og Kuwait eftergav Iraks gæld, som var optaget i forbindelse med krigen mod Iran. Hverken Saudi Arabien eller Kuwait bøjede sig for kravene, hvorfor Hussein valgte dermed at gribe til militær magt og annekterede Kuwait. FN fordømte invasionen, og den nye verdensorden fik sin ilddåb. Sovjetunionen var under opløsning – den militære balance hældte til USA's fordel – og USA stod som primus motor for at få samlet en militær koalition, der kunne bruges mod Irak. Efter talrige forhandlinger, indførelse af embargo og politisk spil, gik den amerikansk-ledet styrke ind den 24. februar 1991 og allerede to dage efter meddelte Saddam Hussein, at man ville forlade Kuwait. Det er med dette bagtæppe og i den periode, at Det sidste gidsel udspiller sig.

Det sidste gidsel handler om de henvend 100 danskere, der opholdt sig i Kuwait, da krigen brød ud. Danskerne var enten udstationeret på ambassaden, ansatte i forskellige projekter eller udsendt i anden anledning. Ud over de konkrete udstationeringer havde flere af dem deres ægtefæller med, og sammen udgjorde de en dansk enklave i det internationale miljø i Kuwait.

Bogen er inddelt i tre kapitler, hvor det første handler om tiden i Kuwait fra invasionen til danskernes vej til Bagdad i Irak. Det er hensigten, at ambassaderne i Kuwait skal rømmes for vestlige statsborgere, som via Bagdad vil kunne rejse ud af landet til Jordan. Det lykkedes i mellemtiden for flere af de danske statsborgere at komme hjem til Danmark. For de tiloversblevne i Kuwait organiseres der en konvoj, som skal fragte danskerne til Iraks hovedstad, hvor de indlogeres på hoteller. Det er en hektisk tid, hvor tilværelsen med eet bliver afbrudt af en militær invasion og derefter evakuering til et land, danskerne ikke kender til, og i øvrigt heller ikke er meget for at opholde sig i, så længe lederen dér hedder Saddam Hussein. Men det er vilkårene, og en ny midlertidig tilværelse udspiller sig for den danske delegation i Bagdad.

Andet kapitel udspiller sig i Bagdad, hvor første del hedder "Gidsel ved poolen". Umiddelbart lader det ikke til at være den værste gidsel-tilværelse. Men danskerne holdes som gidsler, og aftalen om udrejse via Jordan overholdes ikke. I stedet fastholdes danskerne i uvidenhed. For vil de, i lighed med andre vestlige statsborgere, som også er strandet i Bagdad, blive en del af byens forsvar som bombeskjold? Eller hvad er hensigten egentlig fra det irakiske styres side? Til at begynde med organiserer gidslerne sig. Der bliver oprettet en række arbejdsgrupper, hvor hver gruppe har til formål at sikre sig lagre af forsyninger (Indkøbsgruppen), at teknikken virker

(Teknikkerne), at der kan ydes førstehjælp (Førstehjælperne) og endeligt hvordan kommer man ud af hotellet, gaden, bydelen, byen og landet (Stifinderne). Og alt skal helst ske som skjult og tilforladeligt som muligt for ikke at vække irakernes mistanke. I takt med at humøret daler, ved udsigten til at gidslerne ikke bliver frigivet med det samme, udvikler stemningen sig i negativ retning. Både hjemme i Danmark, og fra gidslernes side, udtrykkes der ønsker, krav og håb om, at der bliver udsendt en repræsentant, som kan forhandle om en eventuel frigivelse. Det bliver gidslerne selv, der forestår kontakten til en forhandler, eftersom det danske udenrigsministerium ikke ser nogen mulighed for at efterkomme gidslerne krav. Den daværende udenrigsminister Uffe Ellemann Jensen, og resten af regeringen, skal træde varsomt, og skal navigere mellem egne krav og ønsker, EU's plan og FN's udstukne retninger. Skibet Olfert Fischer bliver det håndgribelige danske militære bidrag til slagstyrken, som skal tvinge Saddam Hussein på andre tanker. Dette ses dog, af gidslerne, som en unødig rød klud i ansigtet på en ufoidsigelig diktator. Udenrigsministeren er bundet af sine indenrigs- og udenrigspolitiske forpligtelser og må overlade ethvert initiativ derudover til private. Her træder tidligere statsminister Anker Jørgensen til og tilbyder at rejse til Irak og om muligt få forhandlet gidslerne hjem, efter at han personligt har fået en henvendelse fra gidslerne. Jørgensen drager afsted og får til al held 16 gidsler med hjem. Dermed efterlades 22 danskere i Bagdad.

Tredje kapitel drejer sig primært om den endelige rømning af Irak. Alle kommer ud, med undtagelse af Mogens Pedersen, som holder den danske ambassade åben. Den irakiske regering forlanger, at den danske ambassade stadigvæk er åben. Udenrigsministeriet sender to medarbejdere afsted til Bagdad for at vise over for irakerne, at den danske regering umiddelbart fortsætter sit diplomatiske arbejde i landet. De to medarbejderes hensigt er dog en helt anden: De skal få det sidste gidsel ud af Irak, uden at irakerne opdager det!

Det sidste gidsel er en stramt disponeret fortælling, som næsten udelukkende fortælles ud fra gidslernes oplevelser. Der er ikke megen oplysning om selve forløbet af konflikten, der foregår uden for gidslernes opholdssteder. Det vil sige, at vejen til krig belyses ikke nævneværdigt. Hvert afsnit er forsynet med en tidsangivelse – der er tale om nedtælling til krig. Der er lige dele spænding, thriller og dramadokumentarisme over fortællingen, og er man til den slags historier, vil man ikke blive skuffet i dette selskab.

Kildematerialet baserer sig på interviews, breve, dagbøger og avisartikler, mens forholdsvis få bøger optræder i oversigten.

